

ALENA PROKOPOVÁ / 22. 2. 2017

Bába z ledu

V otužilecké romanci Bohdan Sláma sází na herecké charisma Zuzany Kronerové a Pavla Nového.

Pochopení pro sociální outsidersy, zájem o krizovou kondici mezilidských vztahů a víra v jejich narovnání – to vše spojuje nový český film *Báza z ledu* s předchozími projekty scenáristy a režiséra Bohdana Slámy. Důležitou roli v novince devětačtyřicetiletého držitele tří Českých lvů však hraje osudové setkání (které v režisérově tvůrčím universu rovněž není novinkou). Postavou, která hlavní hrdince – ovdovělé šedesátnici Haně – umožní vidět vlastní život jinýma očima a současně být sama sebou, je typický slámovský „bezdomovec“ – postarší samorost Broňa. Milovník otužování má ve svém obytném autobuse zdánlivě vše, co potřebuje ke spokojenému životu. O tom, že drůbež není pro osamělého muže tou nejlepší společností, ovšem svědčí už nevyvážená psychická kondice Broňovy oblíbené slepice Adély. Setkání s Hanou tak není klíčovou událostí jen pro stárnoucí ženu, která nežije – a možná ani nikdy nežila – autentický život, ale i pro jejího náhodného známého, ze kterého se vyklube velmi neobvyklý „princ na bílém koni“.

Hana je sice navenek pevně ukotvená ve svém domě i rodinném prostředí, ve skutečnosti však pouze prolouže svůj služební statut vzniklý během dlouholetého svazku s dominantním partnerem. Snaží se udržet si pozvolna chátrající vilu a posluhuje rodinám svých dvou dospělým synů (Marek Daniel a Václav Neužil), kteří svým životním naladěním dobře zapadají do moderní, většinové společnosti soustředěné na úspěch, zisk a výkon. Hanini synové jsou postavami, které uvízly v proloužené infantilitě a vztahují se k vyprázdněným otcovským strukturám, protože nedovedou žít vlastní, dospělý, zodpovědný život. V tom je ještě podporují jejich manželky (Petra Špalková, Tatiana Vilhelmová).

Po setkání s Broňou ovšem starostlivá matka Hana začíná měnit svůj životní stereotyp, přičemž se jako nečekaný spojenec ukazuje její vnuk Ivánek (Daniel Vízek). Zvědavý chlapeček totiž nemá předsudky a zamiluje si nejen svérázného Broňu, ale i celou otužileckou komunitu, scházející se na břehu zimní Vltavy. Hana, která byla celý svůj život zvyklá poslouchat ostatní a řídit se jejich pravidly, se tak začne otužovat jak sociálně, tak fyzicky.

Nový Slámův film vypráví jednak o možnosti narovnat rodinné vztahy mezi třemi generacemi, jednak vyjadřuje přesvědčení, že domov a štěstí jsou pohyblivé kategorie, jejichž místo každý najde ve vlastním srdci. Hana z *Báby z ledu* se tak pomyslně připojuje k hrdinům předchozích slámových filmů *Divoké včely*, *Štěstí*, *Venkovský učitel* a *Čtyři slunce*.

Slámův nový projekt se ovšem od režisérovy předchozích snímků liší zájmem o generaci seniorů. Ten je – navzdory stárnutí populace a jejímu přirozenému tíhnutí k podobným příběhům – v českém filmu stále ještě dost neobvyklý, a to zvláště v souvislosti s realističtější zorným úhlem pohledu a komplexně pojatým motivem milostného vzplanutí.

Přestože hlavní hrdinka byla nakonec poněkud „omlazena“ (ve scénáři jí původně bylo 67 let), je tak *Bába z ledu* přiznanou seniorskou love story. Sláma neváhá svou hlavní hvězdu, čtyřiašedesátiletou Zuzanu Kronerovou, opakovaně svlékat do plavek a režírovat ji v (na české poměry otevřeně) sexuální scéně (kterou však ozvláštnil přítomností slepice Adély). Kronerová se už objevila v menších rolích v předchozích Slámových filmech, s přijetím role vyžadující skutečnou, aktivní otužileckou přípravu však váhala. Původně měla hrát přítelkyni hlavní hrdinky, postava však z dalších verzí scénáře vypadla a režisér své oblíbené herečce nabídl titulní roli.

„Scénář filmu se mi moc líbil hned, ale tajně jsem doufala, že téma otužování se z filmu časem vytratí,“ přiznává Kronerová, která se díky svým zkušenostem z natáčení prý otužuje i nadále.

Herecký partner Kronerové, osmašedesátiletý Pavel Nový, měl oproti své kolegyni pro roli Broni kvalifikaci: otužování totiž (na rozdíl od původně plánovaného Vladimíra Javorského) patří k jeho koníčkům. Věrohodnost celému vyprávění dodává v tomto směru i skutečnost, že Bohdan Sláma zaangažoval do filmu i členy I. plaveckého klubu

otužilců Praha. V komparsu se ovšem objevují závodní otužilci z celé republiky, vystupují pod svými jmény – a autentická je i teplota Vltavy, do které se před filmovou kamerou noří (3,5 °C).

„Voda má neuvěřitelně očištnou moc, dá se v ní utopit trápení. Když se ponoříte do studené vody, je to jako ocitnout se v kosmickém prostoru. Živel je neúprosně kolem vás, organismus se stáhne do sebe. Když vylezete, opět se roztáhne a vyplaví se endorfiny,“ vysvětluje Sláma, který je sám aktivním otužilcem. Otužování i samotný vodní prvek tak mají v *Bábě z ledu* i stěží přehlédnutelný metaforický význam.

Bába z ledu, jež vznikla v česko-slovensko-francouzské koprodukcí a jejíž mezinárodní distribuci zajišťuje společnost Match Factory, tak – stejně jako předchozí snímky Bohdana Slámy – i v otázce významových přesahů naplňuje představu evropského artového mainstreamu.

Bába z ledu (Česká republika 2017), scénář a režie: Bohdan Sláma,

kamera: Diviš Marek, střih: Jan Daňhel, hrají: Zuzana Kronerová, Pavel Nový, Daniel Vízek, Marek Daniel, Václav Neužil, Tatiana Vilhelmová, Petra Špalková, Alena Mihulová, Luboš Veselý a další. Falcon, 106 min. Premiéra: 23. 2. 2017.